

Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»

Експозиційний комплект до журналу «Нові надходження» № 12/2014

Бібліотечний вісник

Випуск № 8

ОСВІТЯНСЬКІ НОВИНИ. Коротко для школи

Міністерство освіти і науки України та Мала академія наук України створили Національний рейтинг навчальних досягнень учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Основна мета проекту — забезпечення моніторингу наукових досягнень учнів у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів Малої академії наук, всеукраїнських і міжнародних олімпіадах (відображаються лише результати фінальних етапів).

Кожне змагання має свій коефіцієнт, а результат у цьому змаганні — свій бал. Кожний учень, який проявив себе на цих заходах, автоматично потрапляє до рейтингу. Так накопичуються бали, які формують «послужний список» школяра.

Згідно з наказом МОН України від 05.11.2014 № 1275 «Про проведення експертизи та громадського обговорення типових навчальних планів та навчальних програм для початкової школи» створено робочу групу, покликану «розвантажити» навчальні програми для початкової школи. Міністерство винесло на громадське обговорення проект нових програм для 4 класу. Найближчим часом буде оголошено конкурс оригінал-макетів підручників для учнів 4 класу. Робота з розвантаження програм для 1–3 класів буде завершена до 1 березня 2015 року.

1 грудня відбулося засідання колегії МОН України, на якому серед інших було розглянуто питання про рівень навчальних досягнень випускників шкіл за результатами ЗНО та основні напрямки реформування системи освіти, внесення змін до навчальних програм для 4 класу та навчальної програми з математики для 7 класу.

Під час засідання було внесено пропозиції щодо створення навчальних екзаменаційних центрів для вчителів.

МОН України надало методичні рекомендації з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді, які мають використовуватися у навчальних закладах України. Рекомендації надіслані департаментам освіти і науки в регіонах, а також інститутам післядипломної педагогічної освіти.

► Стор. 1

ОСВІТЯНСЬКІ НОВИНИ. Коротко для школи

26 листопада на засіданні Кабінету Міністрів України прийнято рішення про ліквідацію Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН. На його базі буде створено: Інститут модернізації освіти та Інститут освітньої політики. Головним завданням першої установи буде розробка навчальних планів, програм та підручників. Завданням другої — збір, аналіз та узагальнення статистичної інформації на основі якої будуть прийматися нові рішення стосовно реформування освіти.

Парламентські перспективи реформування сфери загальної середньої освіти висвітлені в коаліційній угоді. Планується ухвалення нового Закону України «Про освіту», реформування системи оплати праці педагогів із запровадженням стимулюючих доплат і кар'єрного просування для вчителів, що склали атестацію. Передбачено поступовий перехід до 12-річного терміну здобуття середньої освіти, поширення зовнішнього оцінювання на різні рівні освіти, удосконалення профільного навчання.

ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ

1. Експозиційний комплект «Бібліотечний вісник» (далі — Вісник) супроводжує нову комп'ютерну бібліотечно-інформаційну систему «Шкільна електронна бібліотека "ШБІЦ-інфо"». Вісник призначений для наочного інформування школярів і педагогів про нові надходження до електронної бібліотеки.

2. Тексти нових документів містяться на компакт-диску «Нові надходження». Після перегляду Вісника читач може звернутися до бібліотеки для ознайомлення з повним текстом потрібного документа.

3. Інформація у Віснику розміщена за розділами, які відповідають чотирьом підсистемам системи «ШБІЦ-інфо»: навчальний, виховний, розвивальний процеси та адміністративне управління школою. Кожний розділ має своє знакове відображення — кольорову плашку. Крім назви розділу, плашка містить вид інформації.

4. Для пошуку «своїх» документів у Віснику зручно користуватися таблицею «Показник документів за призначенням» (стор. 3). Тут подається список учасників освітнього процесу, яким безпосередньо спрямовуються документи. Номер сторінки однозначно вказує на місце знаходження документа.

5. Інформація про документ вміщує: прізвище автора, вид і назву документа, коротку анотацію, перелік додатків до нього. У Віснику подаються анонси знаменних і пам'ятних дат, державних та релігійних свят, які відзначатимуться в наступному місяці. Розгорнута інформація про дати міститься в електронній бібліотеці і може бути використана для підготовки виховних заходів.

► Стор. 2

ПОКАЖЧИК документів за призначенням

	Стор.
Директору школи	8–9, 18
Заступнику директора з виховної роботи	4–8, 10
Заступнику директора з навчальної роботи	8, 18
Усім вчителям	18
Учням	4–7, 11–15
Вчителю англійської мови	11
Вчителю біології	11, 16
Вчителю інформатики	13
Вчителю історії	12, 14
Вчителю математики	16–17
Вчителю правознавства	17
Вчителю української літератури	15
Вчителю фізичної культури	15
Бібліотекарю	4–7, 10
Педагогу-організатору	4–7

Адресні реквізити редакції

Український інститут нормативної інформації
01042, м. Київ 42, вул. П. Лумумби 4/6, корпус «В», оф. 1103
тел. (044) 528-28-60, E-mail: pasport01@ukr.net
Герасименко І. М.

Для детальнішого ознайомлення:
www.libcenter.com

► Стор. 3

1 січня — З НОВИМ 2015 РОКОМ!

*З Новим Роком! З Добрим роком!
Що ступив широким кроком
На поріг у вашу хату
І веселу, і багату.
Новорічне Вам вітання
І найкращі побажання:
Щоб були завжди здорові,
Жили в радості й любові,
Щоби гарно Вам велося,
Все задумане — збулося,
Хай Вас бог благословить,
В Новім році — хай щастить!*

*Це свято радісне й веселе, і душу людам зігрива,
Стає тепліше у оселі, хоча на дворі й зима.
Його не можна не чекати, воно приходить на поріг —
Це світле і щасливе свято, що має назву НОВИЙ РІК.*

7 січня — РІЗДВО ХРИСТОВЕ

**Христос народився!
Славимо його!**

Українська колядка
**Добрий вечір тобі,
пане господарю!**

Добрий вечір тобі, пане господарю!
Радуйся! Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!

Застеляйте столи та все килимами.
Радуйся! Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!

Та кладіть калачі з ярої пшениці.
Радуйся! Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!

Бо прийдуть до тебе три празники в гості.
Радуйся! Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!

А що перший празник — Родження Христове.
Радуйся! Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!

А що другий празник — Святого Василя.
Радуйся! Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!

А що третій празник — Святе Водохреща.
Радуйся! Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!

Українська колядка
Нова радість стала!

Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом звізда ясна у весь світ засіяла.

Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік, пеленами убого повився.

Пастушки з ягнятком перед тим дитятком
На колінці припадають, Царя-бога вихваляють.

Ой ти Царю, Царю, Небесний Владарю,
Даруй літа щасливії цьому дому й господарю.

Даруй господарю, даруй господині,
Даруй літа щасливії нашій славній Україні!

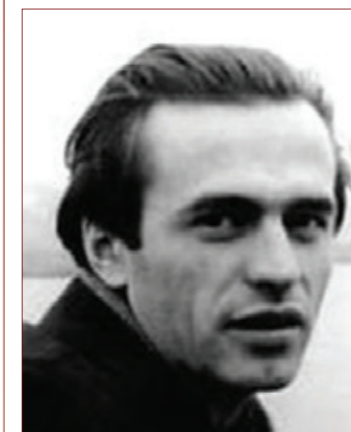
З Календаря знаменних дат.
Січень 2015 р.

Наталія Звольська, Тетяна Гринда

ПІЗНАННЯ

8 січня — 80 років від дня народження Василя Симоненка

**Визнаний український поет і
журналіст, шістдесятник (1935 р. —
1963 р.)**

Протягом короткого життя В. Симоненко написав поезії, провідною темою яких є любов до рідної землі, відповідальність за її долю,

Увійшов в історію української літератури як визначальна постать боротьби за державний і культурний суверенітет України другої половини ХХ ст.

За життя у світ вийшли лише збірки поезій «Тиша і грім» (1962) і казка «Цар Плаксій і Лоскотон» (1963).

1964 р. вийшла друком посмертна збірка «Земне тяжіння».

Після 15 років офіційного забуття поета у 1981 р. з'явилася книга вибраного «Лебеді материнства» з передмовою Олеса Гончара.

Василю Симоненку посмертно присуджено Державну премію України імені Т. Шевченка, у 1995 р.

Створив три казки для дітей і дорослих: «Цар Плаксій і Лоскотон», «Подорож в країну Навпаки», «Казка про Дурила».

У 1965 році була видана збірка новел «Вино з троянд»

Поезія Василя Симоненка дістала високу оцінку у самвидавній критиці (І.Дзюба, І.Світличний, Є.Сверстюк).

Похований у м. Черкаси, де в 2010 році відкрито пам'ятник.

Наталія ЗВОЛЬСЬКА,
бібліотекар відділу науково-методичної та консультативної роботи Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки, м. Львів

ПІЗНАННЯ

Тетяна ГРИНДА,
бібліотекар відділу науково-консультативної та методичної роботи Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки, м. Львів

Календар

Календар знаменних і пам'ятних дат. Січень-лютий

Анотація

Надається перелік знаменних і пам'ятних дат з відзначення: державних і релігійних свят; ювілеїв історичних осіб, діячів культури, мистецтва, літератури, вчених, героїчних борців за державність. Зокрема, у січні-лютому відзначатимуться:

- 14 січня** — Новий рік за старим стилем.
- 22 січня** — День соборності України.
- 27 січня** — 225 років від дня народження Петра Гулака-Артемівського: українського письменника, вченого, перекладача, поета.
- 29 січня** — День пам'яті Героїв Крут.
- 10 лютого** — 125 років від дня народження Бориса Пастернака: російського поета, прозаїка, перекладача, лауреата Нобелівської премії 1958 року.
- 15 лютого** — Стрітіння Господнє.
- 20 лютого** — 110 років від дня народження Уласа Самчука: українського письменника, журналіста і публіциста, лауреата УМАН, члена уряду УНР у вигнанні.
- 21 лютого** — Міжнародний день рідної мови.
- 27 лютого** — 105 років від дня народження Федора Потушняка: українського закарпатського письменника, науковця-етнографа, археолога, визначного майстра українського слова, поета-лірика, новеліста.

Перелік знаменних і пам'ятних дат супроводжується підібраними інформаційними матеріалами, які можуть бути використані для організації різноманітних заходів (виховних, навчальних тощо) у загальноосвітніх навчальних закладах.

Олександр ЖОСАН,
доцент кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти Кіровоградського обласного інституту післядипломної освіти ім. Василя Сухомлинського, канд. пед. наук, м. Кіровоград

ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Стаття

Електронний підручник у навчально-виховному процесі сучасної школи

Анотація

У публікації подано авторське бачення електронного підручника як явища сучасної української освіти. Піднято питання природи, сенсу та доцільності використання цього навчального засобу й стан цього процесу. Викладено думки автора щодо специфіки використання електронного підручника задля гармонійного й виправданого розвитку української освіти.

Тарас ТКАЧУК,
учитель-методист, голова правління Вінницького обласного центру освітніх технологій, канд. філ. наук, м. Вінниця

ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Стаття

Потрібна сертифікація освітян

Анотація

Публікація є продовженням попередньої статті автора, у якій пропонувався розпочати реформування освіти із розв'язання проблеми кадрового забезпечення шкіл. Звичайно, це лише один з кроків, які треба зробити, першою чергою, але він є найважливішим. Оскільки навіть найкращі закони не працюють, якщо їх відверто саботуватимуть на місцях.

Ольга ПРОКОПЧУК,
головний редактор журналу «Освіта в Україні». Нормативно-правове регулювання», м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Нормативно-правовий покажчик

Моніторинг законодавства. Нові документи

Анотація

У покажчику надається перелік нормативно-правових актів та інших документів з питань загальної середньої освіти, які були оприлюднені у листопаді 2014 року. Тексти актів додаються. Нижче подаємо перелік друком.

№ з/п	Назва документа
1	Про призначення стипендій Президента України переможцям IV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка Указ Президента України від 07.11.14 № 860/2014.
2	Деякі питання фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей Постанова КМ України від 07.11.14 № 595.
3	Про затвердження нормативно-правових актів, які регламентують порядок організації туристсько-краєзнавчої роботи Наказ МОН України від 02.10.14 № 1124.
4	Про затвердження Правил проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з мов та літератур національних меншин України Наказ МОН України від 06.10.14 № 1134.
5	Про проведення експертизи та громадського обговорення типових навчальних планів та навчальних програм для початкової школи Наказ МОН України від 05.11.14 № 1275.
6	Про організацію та проведення третього (заключного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2015» Лист МОН України від 05.11.14 № 1/9-578.
7	Щодо здійснення вчителем науково-дослідницької діяльності та пошукової роботи Лист МОН України від 11.11.14 № 1/9-586.
8	Про проведення II Всеукраїнської зимової природничої школи «Геліантус — дружнє коло» Лист МОН України від 21.11.14 № 1/9-608.
9	Про внесення змін до санітарних правил та норм використання комп'ютерної техніки у навчально-виховному процесі Лист МОН України від 26.11.14 № 1/10-3317. <i>Ініціатива МОН України щодо розробки нових вимог до облаштування кабінетів комп'ютерної техніки та режиму роботи учнів на персональних комп'ютерах.</i>
10	Щодо запровадження нових елементів у технології проведення зовнішнього незалежного оцінювання Лист УЦОЯО від 27.10.2014 р. б/н

Юрій ЗРАЖЕВСЬКИЙ,
заступник директора Українського інституту нормативної інформації, керівник проекту «Інформаційне забезпечення загальноосвітнього навчального закладу»

ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Проектний документ

Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо». Загальний опис

Анотація

Напередодні активного реформування загальної середньої освіти шкільна бібліотека розглядається як одна із дієвих складових, що забезпечуватиме навчальний заклад необхідною інформаційною базою. Значення інформаційного забезпечення освітнього процесу має бути глибоко усвідомлене на фоні тих факторів, які спричинили і продовжують впливати на останні події в державі. На сьогодні єдиним функціональним інформаційним підрозділом школи є шкільна бібліотека.

Любов ГАВРИЛЮК,
учитель історії й правознавства, спеціаліст вищої категорії, старший учитель, заступник директора з виховної роботи ЗОШ І—ІІІ ст. № 4 ім. Валі Котика, м. Шепетівка, Хмельницька обл.

МЕТОДИЧНА РОБОТА

Стаття

Організаційні форми роботи з батьками в школі

Анотація

У статті представлено досвід роботи з батьками Шепетівської ЗОШ № 4 ім. Валі Котика, зокрема розкрито основні форми співпраці — батьківські збори, конференції, дні відкритих дверей та інші заходи. Співдружність школи і сім'ї, опора на родинні традиції набувають сьогодні нового педагогічного змісту та особливої актуальності. Саме тому від правильно спланованої та організованої роботи з батьками залежить успіх шкільної виховної роботи.

Валерій ЗАСЛОНКІН,
учитель англійської мови, спеціаліст вищої категорії, старший учитель ЗОШ І—ІІІ ст. № 4 ім. Валі Котика, м. Шепетівка, Хмельницька обл.

АНГЛІЙСЬКА МОВА. 7 клас

Інформаційний паспорт навчальної теми

Київ. Лондон

Анотація

Учні опановують новий лексико-граматичний матеріал, звертаючи увагу на вживання означеного та нульового артиклів із власними іменниками, а також особливості утворення безособових речень; дізнаються про способи передавання письмової інформації; вчаться складати монологічне і діалогічне висловлювання.

Додатковий навчальний матеріал (додаток до частини 3).

1. Матеріали для контролю знань з теми.

Додаткові методичні матеріали (додатки до частини 7).

1. Календарне планування до теми.
2. Система уроків до теми.

Любмила БУХНО,
учитель біології, спеціаліст вищої категорії, старший учитель Менської районної гімназії, Чернігівська обл.

БІОЛОГІЯ. 7 клас

Інформаційний паспорт навчальної теми

Водорості

Анотація

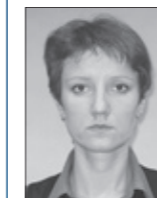
Учні опановують поняття вищих та нижчих рослин, особливості їх будови і життєдіяльності. Вони ознайомлюються зі специфікою будови різних відділів водоростей та їх способами розмноження й чергуванням поколінь у житті рослин, поняттям гаметофіту та спорофіту.

Додаткові навчальні матеріали (додатки до частини 3).

1. Значення водоростей (схема).
2. Загальна характеристика водоростей (таблиця).

Додатковий методичний матеріал (додаток до частини 7).

1. Матеріали до уроків.
2. Узагальнення знань з теми (розробка уроку).
3. Різноманітність водоростей. Червоні, Бурі, Діаматові водорості (презентація).

Олена МАРТЕНКО,
учитель історії й правознавства, завідувач Науково-методичного центру управління освіти і науки Броварської міської ради

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 8 клас

Інформаційний паспорт навчальної теми

Великі географічні відкриття: зустріч цивілізацій

Анотація

Учні опановують причини і передумови Великих географічних відкриттів, їх початок і перебіг; дізнаються про першу навколосвітню подорож й доколумбові цивілізації Америки та народи Африки. Вони розкривають для себе питання конкістадорів у Новому Світі, ознайомлюючись з першими колоніями як наслідками Великих географічних відкриттів (поневоленням й грабівками підкорених народів).

Тема актуальна та цікава, оскільки її вивчення викликає неабиякий інтерес в учнів 8 класу, психіка яких відзначається тяжінням до пригод та романтизуванням дійсності.

Додаткові навчальні матеріали (додатки до частини 3).

1. Історичні особи, життєдіяльність яких вивчається в темі (дидактичний матеріал).
2. Хронологічна таблиця з теми.
3. Особливості розвитку доколумбових цивілізацій (таблиця).

Додаткові методичні матеріали (додатки до частини 7).

1. Робота з історичними картами (методичний матеріал).
2. Основні засади спільної роботи в групі (пам'ятка для роботи в групі).

Для поглибленого вивчення теми запропоновано такі **творчі роботи**:

1. Наслідки Великих географічних відкриттів.
2. Завоювання Теночтітлану.
3. Перша навколосвітня подорож Ф. Магеллана.
4. Досягнення доколумбових цивілізацій.
5. Початок створення колоніальних держав.

Олена МИКИТЮК,
вчитель інформатики,
спеціаліст вищої категорії
Смілянського природничо-
математичного ліцею, Асоційова-
ної школи ЮНЕСКО, м. Сміла,
Черкаська обл.

ІНФОРМАТИКА. 6 клас

Інформаційний паспорт навчальної теми

Поняття операційної системи

Анотація

Учні вивчають поняття «операційна система» (її складові й основні види) та робочий стіл, об'єкти робочого столу. Особливу увагу вони приділяють вивченню понять папка та ярлик, їх відмінностям; розглядають способи копіювання, переміщення, створення, перейменування та вилучення об'єктів ОС; вивчають різні типи вікон, основні операції для роботи з ними; розглядають складові меню ОС.

У процесі ознайомлення з темою учні роблять акцент на пошуковій системі ОС та можливих варіантах пошуку файлів, виконуючи практичні завдання по роботі з об'єктами ОС та процесом пошуку інформації на дисках комп'ютера. Учні звертають увагу на поняття «файлу» та його назви; ознайомлюються з терміном «розширення файлу» та вивчають його різні типи; опановують довідкову систему ОС, її види та можливості.

Додаткові навчальні матеріали (додатки до частини 3).

1. Основні поняття ОС (інтерактивні вправи).
2. Практичні завдання різних видів.
3. Типи вікон. Робота з вікнами (практичне завдання).
4. Операційна система (відеоогляд).

Додаткові методичні матеріали (додатки до частини 7).

- 1, 5. Підсумковий тест з теми.
2. Шлях до файла (робота з картками).
3. Типи файлів (робота з картками).
4. Таблиці дій, команд, комбінацій клавіш та опис виконання.
6. Поняття операційної системи (кросворд).

Для поглибленого вивчення теми запропоновано такі **творчі роботи**:

1. Подорожуємо з файлом.
2. А що за вікном Windows?
3. Такі різні «операційки».

Любов ГАВРИЛЮК,
вчитель історії,
спеціаліст вищої категорії,
старший учитель ЗОШ І–ІІІ ст.
№ 4 ім. Валі Котика, м. Шепетівка,
Хмельницька обл.

ІСТОРИЯ УКРАЇНИ. 9 клас

Інформаційний паспорт навчальної теми

Культурне життя України в другій половині ХІХ ст.

Анотація

Учні ознайомлюються з розвитком історичних та культурних явищ й процесів у другій половині ХІХ ст.: особливостями розвитку української культури (освітою: недільними школами, ВНЗ, науками та науковими товариствами; літературою, драматургією, архітектурою та містобудуванням, живописом, музикою, музеями тощо). Вони опановують: основні місця та території, пов'язані з розвитком освіти, науки й мистецтва; чинники, специфіку розвитку, явища, процеси та пам'ятки культури цього періоду; ідеї й цінності, що були характерні для неї; внесок окремих діячів у вітчизняну і світову культуру; прояви і шляхи процесу консолідації української нації з аналогічними процесами в Італії та Німеччині в цей період.

Додаткові навчальні матеріали (додатки до частини 3).

1. Розвиток культури в другій половині ХІХ ст. (дидактичний матеріал).
2. Наукові товариства другої половини ХІХ ст. (дидактичний матеріал).

Додаткові методичні матеріали (додатки до частини 7).

1. Особливості розвитку науки в Україні (методичний матеріал).
2. Фактори розвитку науки в Україні (методичний матеріал).
3. Розвиток української літератури (таблиця).
4. Діяльність М. С. Грушевського (розробка заняття).

Для поглибленого вивчення теми запропоновано такі **творчі роботи**:

1. Поєднання яких стилів в архітектурних пам'ятках є характерним для другої половини ХІХ ст. на українських землях?
2. Чи була на українських землях дієвою спадкова система призначення передачі священником приходу для свого сина, онука?
3. Звідки розпочалося розповсюдження баптизму на українські землі?
4. З яким напрямком мистецтва тісно перепліталось музичне мистецтво?
5. Чому сприяв розвиток освіти на українських землях в другій половині ХІХ ст.?
6. Українські вчені світового рівня.
7. Релігійне життя в Наддніпрянській Україні.
8. Музичні діячі другої половини ХІХ ст.
9. Архітектурні пам'ятки в Україні в другій половині ХІХ ст.
10. Театральні митці та їх репертуар.

Наталія БЛОУС,
методист науково-методичного
відділу Вінницького регіонального
центру оцінювання якості освіти,
канд. пед. наук

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 10 клас

Інформаційний паспорт навчальної теми

Микола Вороний «Іванові Франкові», «Блакитна Панна», «Інфанта»

Анотація

Під час вивчення теми учні ознайомлюються з життям і творчістю Миколи Вороного, який був «ідеологом» модернізації української літератури; розглядають зміст і художні особливості його поезії (зокрема: мотив неохідності для митця бути «цілим чоловіком» («Іванові Франкові»); єдність краси природи і мистецтва («Блакитна Панна»); узагальнено-ідеалізований жіночий образ як сюжетний центр поезії).

Додатковий навчальний матеріал (додаток до частини 3).

1. Микола Вороний (творчий шлях).

Додатковий методичний матеріал (додаток до частини 7).

1. Микола Вороний. Життєвий і творчий шлях (презентація).

Володимир САМОЙЛЮК,
вчитель фізичної культури,
спеціаліст другої категорії НВК
№ 3, м. Шепетівка,
Хмельницька обл.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА. 6 клас

Інформаційний паспорт навчальної теми

Гімнастика

Анотація

Під час вивчення теми учні ознайомлюються з основною гімнастикою для шкільного віку, яка спрямована на: загальне зміцнення і розвиток юного організму; формування правильної постави; виховання фізичних, моральних і вольових якостей тощо.

Додаткові навчальні матеріали (додатки до частини 3).

1. Способи усунення порушення постави (комплекс вправ).
2. Комплекс вправ коригувальної гімнастики для учнів 5–7 класів з дефектами постави, деформаціями грудної клітки й хребта і з плоскостопістю.
3. Дотримання правил техніки безпеки на уроках фізичної культури (пам'ятка).
4. З історії розвитку гімнастики (дидактичний матеріал).

Додатковий методичний матеріал (додаток до частини 7).

1. Структура процесу навчання гімнастичних вправ (методичний матеріал).

